

Milly
Johnson
Rakkauden
ilman
suunnat

BAZAR

Milly
Johnson

Rakkauden
ilman-
suunnat

Suomentanut Irma Rissanen

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Irma Rissanen
Englanninkielinen alkuteos *My One True North*
© Milly Johnson, 2020

Kannen suunnittelu Tiia Javanainen
Lainaus W. H. Audenin runosta on Risto Ahdin suomennoksesta *Laulu*
(antologiassa *Maailman runosydän*, WSOY, 1998).

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

ISBN 978-952-376-421-7

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Isälleni,

joka kantoi valtavan kirjoituskoneen ensiksi puolen Leedsin halki ja toi sen sitten linja-autossa Barnsleyyn saakka, vain koska moinen oli ollut saatavilla, ja jotta hänen kirjoittamiseen hurahthanut teinityttärensä pääsisi aloittamaan menestysromaanin työstämisen. Tuo on yksi rakkaimpia muistojani. Lepää rauhassa, kultainen, rakastettu, ihmeellinen isäni. On kunnia olla tyttäresi.

TERENCE HUBBARD 10.10.1933–6.12.2019

Hän oli pohjoinen, itä, länsi ja etelä.

W. H. AUDEN

Prologi

Helmikuu

Juuri tällaisia suurin osa ihmisistä varmaan kuvitteli palomiesten tyypillisten työpäivien olevan, Peter Moore arveli. Täynnä vauhtia, jännitystä ja vaarallisia tilanteita, joihin kiidettiin turva-
varusteissa, adrenaliini suonissa kohisten, elämiä pelastamaan. Ja vaikka tuo mielikuva ei vastannutkaan todellisuutta, sellaisia tilanteita varten heidät oli koulutettu ja sellaiseen he tänään myös joutuivat. Tilanne oli kuin katastrofielokuvasta. Sireenit ulvoivat, siniset hälytysvalot välkkyivät. Paikalle oli hälytetty niin ambulanssit, ensihoitajat, poliisit kuin Peterin paloaseman molemmat paloautot ja kaksi muuta paloautoa toiselta, lähieseltä asemalta. ”Nyt on paha”, Andy, paloaseman pomo, varoitti lukiessaan paloauton tietokoneelle saapuvia lisätietoja. Kaupungin eteläpuolella kulkevan moottoritien tunnetusti vaarallisella osuudella oli tapahtunut kymmenen auton ketjukolari. Pimeänä helmikuun iltana tarjolla olivat kaikki pahan kolarin ainekset: mustaa jäätä, räntäsadetta, huono näkyvyys, tietöitä. Joku, joka oli lähtenyt aamulla töihin toivotellen perheelleen iloiset heipat, ei palaisi kotiinsa enää koskaan.

Uransa alkupuolella Petellä oli ollut tapana käydä pahojen onnettomuuksien yksityiskohtia mielessään läpi yhä uudelleen

ja uudelleen mutta matkan varrella hän lakkasi tekemästä niin. Ei hän ollut mitenkään suunnitellut etäännyttävänsä itseään. Jossain vaiheessa niin vain kävi. Pete hoiti työnsä niin hyvin kuin osasi ja hyvä palomies hän olikin: vahva, peloton, tarkka-
näköinen ja sinnikäs. Mutta kun työvuoro päättyi, paloasemalle jäivät niin saappaat kuin työpäivän tapahtumat.

Peten ei ollut alun perin edes tarkoitus olla töissä sinä iltana, mutta hän oli luvannut tuurata muutaman tunnin ajan Ravia, jonka isä oli kaatunut. Jos Pete olisi pitänyt alkuperäisestä suunnitelmastaan kiinni, hän olisi ollut kotona löhöilemässä takan ääressä, ruoka uunissa. Hänellä oli vaimonsa kanssa kirjoittamaton sääntö, että illallisen valmisti se, kumpi sattui olemaan ensimmäisenä kotona. Mutta koska Pete oli vaimoaan paljon parempi kokki, tehtävä lankesi kuitenkin useimmiten hänelle.

Jos Pete olisi pitänyt alkuperäisestä suunnitelmastaan kiinni, hän olisi ollut kotona lämpimässä ja katsellut räntäsadetta ikkunasta, kiitollisena siitä, että sai itse olla kuivana sisätiloissa. Hän olisi korkannut punaviinipullon, kaatanut viiniä kahteen lasiin ilmoittumaan ja odottanut innolla, mitä ilta toisi tullessaan.

Jälkikäteen Pete ei pystynyt sanomaan, kumpi olisi ollut kamalampaa: odottaa kotoisan lämpimässä keittiössä hieman harmistuneena siitä, että lihaperunalaatikko oli paistunut liikaa ja ihmetellä kelloa huolestuneena vilkuillen, missä Tara viipyi – tämä kun oli soittanut ja pyytänyt Peteä menemään töistä suoraan kotiin, koska hänellä oli jotain tärkeää kerrottavaa – vaiko sen kaiken karneuden keskellä oleminen. Savun, lumeksi muuttuvan piiskaavan sateen, valojen, melun, kaaoksen. Sen, että kaiken tohjoksi runnellun tumman metallin keskeltä erotti punaisen auton kuin mustavalkoelokuvassa, jonka yhdessä ainoassa kohtauksessa oli väriä. Sen, että näki Krish Khattrin irrottamassa epätoivoisesti auton ikkunaa, kun Sal leikkasi

määrätietoisesti ovea auki ja ensihoitajan, joka joutui vääntäytymään omituiseen asentoon päästäkseen kuljettajan luo.

Pete muisti huutaneensa ”Herran Jumala, se on Tara”. Hän muisti Andy Burlapin pidelleen häntä pystyssä. Hän muisti pidelleensä vaimonsa rakasta pikkuruista kättä, yrittäneensä epätoivoisesti hieroa siihen lämpöä, josta ei ollut mitään apua, koska Tara, joka oli lähtenyt aamulla töihin toivotellen iloiset heipat, ei palaisi kotiin enää koskaan.

ETELÄ

*Kyllä tämä tästä,
mä samaa toistelen.
Kiitos kysymästä,
sanon, vaan mitään paljasta en.*

*En kerro miten rankkaa
elämäni on,
oon täysin eksyksissä
ja täysin onneton.*

*En tunteitani näytä,
et mitään niistä nää
ne täysin sulta peitän
jää julkisivun taa,
miten pahasti nyt heittää
kompassin saa.*

*Se vie mut täysin harhaan,
mut hymyilen mä vaan,
kas näin näppärästi saan sut uskomaan,
et' hyvin tässä menee, askel varmempi jo on,
vaik' tosiasiaassa surun polulla
on taival loputon.*

EKSYKSISSÄ

LINDA FLOWERS

Luku 1

Elokuun loppupuoli

Pieni ja viehättävä kahvila muuttui keskiviikkoiltaisain muutama tunnin ajaksi Molly Jones-Hoylandin valtakunnaksi. Alun perin Molly oli suunnitellut järjestävänsä ”Mollyn kerhon” tapaamiset kotonaan, mutta kun hänen ystävänsä Leni ehdotti, että kerho voisi kokoontua hänen pikkukahvilassaan, Molly tarttui tarjoukseen ilomielin. Kahvilan vieressä oli lukuisia parkkipaikkoja, jonne kerholaiset voisivat pysäköidä autonsa, ja itse kahvilassa oli puolestaan tarjolla paitsi yllin kyllin teetä ja sympatiaa, myös ihania leivonnaisia ja mukavat tuolit. Kahvila sopi myös viihtyisän ja rauhoittavan tunnelmansa puolesta elämässään hieman hukassa olevien ihmisten kokoontumispaikaksi. Vuosia sitten Pieni Kahvihuone oli vetänyt Mollyakin puoleensa magneetin lailla. Hän oli löytänyt kahvilasta paitsi uusia ystäviä, myös täysin uuden suunnan elämälleen. Elämäntarkoituksen, joka oli paljon merkityksellisempi kuin mikään, mitä hän oli siihen mennessä kokenut. Molly oli vakuuttunut, että kahvilan seinissä oli taikaa. Hän oli ollut jo kauan varma, että vanhan kaapelitehtaan paikalle rakennetun kahvilan alla kulki maapallon energialinjoja, muinaisia ley-linjoja. Mitä muutakaan selitystä oli sille, että jokainen

kahvilassa kävijä rentoutui ja tunsu olonsa kotoisaksi heti sinne astuttuaan?

Ikävuosistaan huolimatta seitsemänkymmentäviisivuotiaalla Mollylla riitti yllin kyllin energiaa kutsumustyölleen, eli läheisensä menettäneiden ihmisten tukemiselle surutyössä. Hän auttoi heitä selviytymään surun, vihan ja hämmennyksen tunteista ja hyväksymään lopulta tosiasiat. Molly kokosi näistä ihmisistä ryhmän, jossa he saivat puhua ja jakaa kokemuksiaan turvallisessa ympäristössä. Mitään varsinaista alan koulutusta hänellä ei ollut, mutta surua ja menetyksiä hän oli kokenut sitäkin enemmän. Molly ei olisi aikoinaan selvinnyt omista menetyksistään ilman ystäviensä tukea ja koki nyt velvollisuudekseen laittaa hyvä kiertämään. Kun tunnelin päässä oli näkynyt vain synkkiä pilviä eikä pienintäkään valon pilkاهدusta, muiden ihmisten hyväntahtoisuus oli antanut hänelle toivoa ja auttanut häntä toipumaan. Tämän kokemuksen ansiosta sekä Molly itse että monet muut olivat tajunneet, että lempeän ulkokuoren alle kätkeytyi vahva nainen. Molly huokui rauhallisuutta, joka sai ihmiset avautumaan hänelle kuin kauan kaivatun sateen kastelemat kukat.

Mollyn kerhon kokoontumisissa oli aina korkeintaan kuusi vierasta, joiksi hän heitä kutsui. Hän oli aikojen kuluessa huomannut, että pieni ryhmä toimii parhaiten. Jostain syystä kaikkein parhaiten ryhmädynamiikka toimi silloin, kun osallistujia oli viisi. Molly tiesi, että jos hän saisi sysimustassa synkkyudessa vaeltavat vieraansa näkemään edes pikkuriikkisen pilkahduksen valoa, hän saisi heidät myös uskomaan, että aurinko nousi edelleen idästä, että surustakin saattoi selvitä, ja että vaikka olisi miten pahasti eksyksissä, löytäisi varmasti takaisin reitilleen, sillä joka ikinen kompassi voitiin korjata niin, että se osoitti taas pohjoiseen.

Pikkukahvilalla oli aivan erityinen paikka Mollyn sydämessä. Hän oli käynyt siellä kaikenikäisistä ihmisistä koostuvan

ystäväpiirinsä kanssa monia, kahvilan hyllyillä olevien hurmaavien kirjallisuusaiheisten tuotteiden inspiroimia, henkeviä keskusteluja kirjallisuudesta. Tapaamiset olivat tuoneet Mollyn elämään paljon uutta sisältöä, hän oli sekä oppinut niistä että jakanut muille omia ajatuksiaan. Ennen kaikkea hänen sammunut sydämensä oli syttynyt uudelleen. Mollyn uusista ystäväistä läheisin oli eläkkeellä oleva kirurgi, leskeksi jäänyt sikhiläinen herrasmies nimeltä Pavitar Singh. Heistä oli tullut aikojen kuluessa niin läheisiä kuin kaksi ystäväystä vain saattoi olla ilman, että ystävyysuhde muuttui joksikin vielä syvemmäksi. Sen enempiä ei kumpikaan heistä kaivannut. Pavitar toimi ”Mollyn kerhon” keskiviikkotapaamisissa baristana. Palkkioksi miehelle riittivät virvokkeet, sen kummempaa korvausta mies ei kuulemma kaivannut.

”Kerhoon on tulossa tänään pari uutta vierasta, Pavitar. Laurie De Vere ja Peter Moore”, Molly kertoi. Kun Molly oli jutellut uusien vieraiden kanssa puhelimesta, hän oli ajatellut nimien sopivan heille hyvin. Laurie oli kuulostanut ystävälliseltä ja sivistyneeltä, Pete jämäkältä ja järkevältä. Molly odotti kovasti pääsevänsä auttamaan heitä, sillä he olivat kuulostaneet kovin nuorilta kohtaamaan niin hirvittävän menetyksen. ”Sepä hyvä”, Pavitar vastasi ja vilkaisi kelloaan. Mollyn tavoin hän tiesi, että uudet tulokkaat saapuivat usein myöhässä, sillä heidän oli ensin kerättävä rohkeutta astua ovesta sisään. Muutaman ensimmäisen yrityksen jälkeen he kuitenkin yleensä pystyivät siihen. Suurin kynnys oli soittaa Mollylle ja tiedustella, voisiko liittyä ryhmään.

Mollyn kerhoon oli juuri vapautunut kaksi paikkaa. Maureen oli alkanut pärjätä omillaan ja halusi luovuttaa paikkansa ryhmässä sellaiselle, joka tarvitsi tukea häntä enemmän. Yhdeksän kuukautta mukana ollut Reginald oli puolestaan selittänyt liikuttuneena, että vaikka hänestä olikin aluksi tuntunut siltä,

ettei pystyisi ikinä elämään yksin, niin oli kuitenkin käynyt: tunnelin päässä näkyi taas valoa ja hän oli aloittanut uudenlaisen elämän ilman rakasta vaimoaan. Reginald oli lahjoittanut Mollyn kerholle sata puntaa, jotta sillä voitaisiin hankkia teetä ja leivonnaisia ryhmän tuleviin tapaamisiin. Ryhmän nykyisiä jäseniä olivat Maurice, joka oli asunut äitinsä kanssa ja huolehtinut tästä koko ikänsä; vastikään leskeksi jäänyt Yvonne sekä rakkaan koiransa menettänyt Sharon. Molly ymmärsi hyvin, että rakastamaansa lemmikkieläintä suri yhtä lailla, ellei peräti enemmän, kuin menettämänsä ihmistä. Tänään kerhoon liittyisi siis kaksi uutta jäsentä. Pete oli vaimonsa traagisesti auto-onnettomuudessa menettänyt nuori mies ja Laurie puolestaan kihlattunsa samanlaisissa olosuhteissa menettänyt nuori nainen.

Kun seinäkello löi seitsemää, Yvonne ja Maurice kävelivät yhdessä sisään. Yvonne oli yllättävän hyväntuulinen siihen nähden, että oli menettänyt miehensä vasta pari kuukautta aiemmin, mutta Molly tiesi, että ulkokuori saattoi pettää.

”Heipparallaa”, Yvonne sirkutti. ”Toivottavasti tarjolla on runsaasti leivoksia.”

”Onhan niitä, kuten aina”, Pavitar vastasi kämmeniään yhteen hieroen. ”Mitä saisi olla, Yvonne?”

”Suklaakakkua. Jos sitä vain on tarjolla, niin valitsen aina suklaan.”

”Ja teetä kahdelle”, Maurice vastasi ja vilkaisi vielä Yvonnea varmistaakseen valinnan. Vaikka he olivat molemmat viisissäkymmenissä, Maurice oli ottanut Yvonnen tiukasti siipiensä suojaan. Molly ja Pavitar olivat molemmat pistäneet merkille, miten paljon Maurice oli piristynyt Yvonnen liittyttyä ryhmään.

Sitten ovitiuku kilahti jälleen ja sisään astui Sharon, nelissäkymmenissä oleva nainen, joka kantoi surua harteillaan kuin raskasta viittaa.

”Hei Sharon kulta, kuinka jakselet?” Molly tiedusteli.

”On ollut aika raskas viikko, Molly”, Sharon vastasi ääni murtuen. ”Billy olisi täyttänyt tällä viikolla kahdeksan.”

”Merkkipäivät voivat olla todella vaikeita. Käypäs tänne leivosjonon jatkoksi”, Maurice kehotti.

”Aviomieheni ei antanut minun koskaan syödä kakkua”, Yvonne totesi. ”Olisin kuulemma lihonut. Näkisipä minut nyt”, hän lisäsi, kun Pavitar ojensi hänelle posliinilautasen, jolla oli valtava suklaakakunpala. Yvonne oli hento kuin pesästään pudonnut linnunpoikanen, joten naisen edesmennyttä aviomiestä oli todella vaikea ymmärtää, kaikki pohtivat mielessään.

”Äitini rakasti leivoksia”, Maurice totesi. ”Hän olisi ahminut kokonaisen kakun yhdeltä istumalta, jos en olisi ollut vahtimassa. Muistutin hänelle aina, että herkuttelupäiviä olivat vain sunnuntait ja syntymäpäivät. Mutta loppua kohti annoimme säännöille piutpaut. Silloin hän söi välillä aamiaiseksikin täytekakkua.”

Juuri kun Molly vilkaisu kelloa uudemman kerran, joku raotti hieman kahvilan ovea ja ovenraosta näkyi pitkä ja hoikka, jännittyneen oloinen nainen, jolla oli vaalea palmikko ja herttaiset kasvot.

”Käy sisään vain”, Molly toivotti. ”Sinä olet varmaan Laurie?” hän varmisti ja singahti ovelle käsi ojossa ohjatakseen naisen sisään. Nyt kun muut olivat huomanneet hänet, eikä hän näin ollen voinut enää oikein poistuaakaan, Laurie astui oviaukosta kahvilaan. Hän oli istunut autossaan yli kymmenen minuuttia keräämässä rohkeutta. Laurielle ei normaalisti tuottanut minikäänlaisia vaikeuksia seurustella eri ihmisten kanssa, mutta nyt kyseessä oli tyystin erilainen tilanne. Tällä kertaa hänen pitäisi päästää ventovieraat ihmiset lähelleen, laskea ympärilleen rakentamansa muuri, joka oli suojannut häntä viimeisen puolen vuoden ajan, ja paljastaa muille sielunsa sisin.

”Olen kyllä”, Laurie vastasi ja yskähti hieman selvittääkseen käheäksi käynnyttä ääntään.

”Tulehan ottamaan kakkua, se on täällä pakollinen vaatimus”, Molly kehotti hymyillen ja sai Laurienkin hymyilemään.

”Noh, jos kerran täytyy, niin ei kai siinä muukaan auta. Kiitos kovasti.”

”Aloitellaan heti kun olet valmis”, Molly totesi. Ilmeisesti Peter Moore ei saapuisi paikalle ainakaan tällä kertaa. Ehkäpä sitten ensi kerralla, Molly pohti toiveikkaasti.

Kahvilan ulkopuolella Pete piti itselleen tiukan puhuttelun ja yritti käskeä itseään avaamaan oven. Mutta jostain syystä ovenkahvaan tarttuminen tuntui samalta kuin uima-altaaseen hyppääminen. Vesi oli ihanaa, kun sinne oli kerran päässyt, mutta toisinaan se ensimmäinen hyppy tuntui tolkkuttoman vaikealta. Pete juoksi työkseen roihuaviin rakennuksiin, mutta tässä hän nyt seisoj kahvilan ulkopuolella rohkaisemassa itseään tarttumaan ovenkahvaan, jotta uskaltaisi kävellä sisään juomaan kupillisen teetä eläkeläisten kanssa. Sitten Pete laski kolmeen, tarttui kahvaan, työnsi ovea hieman auki ja kuuli ovitiu’un ki-lahtavan yläpuolellaan niin heleästi, että olisi liian kiusallista kääntyä pois ja palata autoon. Pete oli jo astunut kynnyksen yli, kun hän vilkaisi, minkälaisessa porukassa tulisi seuraavan tunnin viettämään. Voi hemmetti, mies huokaisi mielessään. Miten helkutissa tämä kakkua puputtava ja teetä hörppivä sekasakki muka pystyisi auttamaan häntä sopeutumaan takaisin normaali-elämään?

#hyvänmielenkirjat

Tunteiden kompassi näyttää suuntaa

Iman sururyhmää Laurie ja Pete olisivat tuskin koskaan kohdanneet. Niin erilaisista ympyröistä heidän elämänpiirinsä olivat. Mutta tässä he nyt ovat, samassa tilanteessa, yrittämässä ymmärtää hiljattain tapahtunutta menetystä.

Surusta versoo onnea ja uusi alkua. Mitä enemmän Laurie ja Pete keskustelevat ja mitä syvemmin he tutustuvat, sitä voimakkaammin Laurie huomaa outoja yhteensattumia heidän elämäntarinoissaan. Ja sitten Pete oivaltaa, miten totuus voi muuttaa kaiken. Mutta yhtä vakaasti kuin kompassi osoittaa pohjoiseen, vetävät he toisiaan puoleensa.

Hyvän mielen kirjallisuuden taiturin Milly Johnsonin *Rakkauden ilmansuunnat* on romaani ystävydestä, rakkauden merkityksestä, suurista salaisuuksista, teekupposista ja revontulista. Läsnä on koko tunteiden kirjo syvästä surusta sydämenpohjasta hersyvään nauruun.

